

דעתן אוניברסיטת 12 ינואר 1966

ליבער יצחק ניבארטסקי, סואקעוווער האט א מל געזאגט אז ניט דע. בײַיער פעלט ביִי אוונדז אין דער יאנדישער קהילַה -- נאָר גאָר דער פונק. דער בּוּבּער בֵּין אַיךְ גַּלְיקְלָעַן וּוֹאָם דער יַוְגֶּנְדְּרוֹפּ האט באָרוּיזַן אַיךְ אָוּנְטַעַרְצּוֹתְרָאָגָן אַט דעם פונק.

אַיךְ דע אֲז אַיךְ חַיְבָּט אֲז אַיִּיעַר אַרְבָּעָט מִיטָּן דַּעֲכָתָן פּוֹטָן, דַּיְהַ מִיטָּן אַיךְ קען אַיךְ זאגַן פּוֹן מִינַּן דַּעֲרַפְּאַרְוֹנָג אֲז וּוַיְפֵלְמִי אוֹן אָרְגָּאַנְיָזָאַנְגָּלָעַלְוָה שׂוֹאַרְצָאַרְבָּעַט אַיר וּוּשָׁ אַרְיִינְלִיבְּגַן, וּוּשָׁ עַס נַאֲךְ אַלְץ נִשְׁצִינְגָּעַן. גַּעַלְשָׁאַפְּטָלְעַבָּע אָוּנְטַעַרְצּוֹמָנוֹגְגָעַן פַּאֲלָגָן גַּעֲוִיסָע גַּעַזְעָגָן, אוֹן כְּלִ-זָּמָן מַעַם צַעַקְיִיטַן נִיט אַט די כְּלִילִים, קען מַעַן האָבָן מַוְרָאְדִּיקָע שׂוּוּרְקִיקִיטַן. לִיְיַעַנְתָּם פְּאַרְשְׁטִיְּן וּוּשָׁ אַיךְ דַּעַד.

ס"איך מיד חמיד אינטערעסאנט צו דען וויז אנדערש עם זיזיינען די קולטורעלע באדערבענישן פון יעדער קהילה. למשל, איעיידר "יוגנט-צענטער" ווועט זיך פארנעם מיט ליטערטור אוון קונסט. דער זיו-יאראקער יוגנטרכז פארנעם זיך מיט צוורנאלייסטייך אוון מיט געזעלשאפטליך פראבלעמען. דער ס"דיגיידער ירב איז א דיסקוטיע-גרופע. ס"איך באמה פיין וואס יוגנטליך עאגען זיך צופאן צו די באדיינונגגען.

מייט אײַין זאָך בֵּין אִיך אֶבעָר נִיטְמָסְכִּים—דָּאָס וּוּעָרָן אַרְיִינְגָּעַשְׁלָוֹנְגָּעַן
איַן אָן בְּגָעוֹוָרְצָלְטָעָר קָוְלְטוֹר-אִיסְטְּטוֹזְיעַ דָּעַר סִידְנוֹיִיעַ יְהָרָהָט
אוּרָן אַיִּינְגָּעַזְעָן, וּוּיְאִיד, אָז סְ'אִיז שְׂוֹועָר צָו שְׂתִּין אָוִיכְ דִּי אַיִּיגָּעָ
פִּים. הָאָבָן זִיְּזִיךְ פָּאָרְבּוֹנְדָן מִיטְן סִידְנוֹיִיעַ פָּאָלְקָסְצָעָנְטָעָר אָוֹן גַּעֲזָאַלְטָ
די מִיטְגָּלִידָעָרְשָׁאָפָּט-אַפְּזָאָל. מִיט אַיִּין אַוְנְטָעָרְשִׁיְּיד—זִיְּזִיךְ הָאָבָן אַנְגָּעָחָאַלְטָן
זִיךְיָעָר נָאָמָעָן. זִיְּיָעָנָן סִיְּיָעָנִיסְטָן פָּוֹן דִּי מַטְעָרְיִיעָלָעָ בָּאָדִינְגָּוָנְגָּעָן פָּוֹנָעָם
עַזְנְטָעָר אָוֹן סִיְּיָ בְּלִיְּבָן אָוּמָאָפְּהָעָגְגִּיקָּן. דָּעַר נִיְּוָן-יִאָרְקָעָר קָאַמְּטָעָט הָאָט זִיךְ
גַּעֲפָוָנָעָן אַיִּנָּעָם גָּאָרְשָׁוָן לְאַקָּאָל פָּוָנָעָם יִגְדִּישָׁן לְעַרְעָר-סָעְמִינָאָר. אֶבעָר סְוּף—
כָּל-סְוּף הָאָבָן זִיךְ פָּאָרְלָאָזָט דָּעַס בְּנִין וּוּיִילְ דָּעַר סָעְמִינָאָר הָאָט זִיךְ גַּעֲשָׁעָרָת.
לְאַמִּיר אִיאְצָט רָעָדָן קָלָאָהָעָ דִּיבּוֹרִים.

במעת יעדדר "ר-קאמיטעט" האט אן עלטערן מענטשן זוואס טעארעטיש איז ער דער "בעל-יווץ" אוון פاكتיש איז ער דער אנפיריידער. איזן סיידני פירט אליעקסאנדר ער אן מיט דער גראפע, אבער זיין נאמען וווערט קיין מאל ניט דערמאט איזן שייכוח מיטן יוגנרטורוף. ער טוט די ארבעט פריגייזויליק אוון אנאנטס. איזן ג"י איז פאראן א יגד מיטן נאמען ד"ר מרדכי שעכטער. דער ד"ר שעכטער: (1) האט געגעבען אוונדז זיין קעלער צו נווצן פארן ביורה, (2) רעדאכירות דעםഴוּרְנָאָל נאך דעם זויא ער וווערט "קַרְיִגְּרֶת" פון אוונדזער רעדאקטארן (דאם אליין איז אן ארבעט פאר גוטע 12 שעה), (3) רופט אוון ארגאניזיטט די זיאזונגגען פון דער רעדאכירות, פון דעם אויספֿיר-קאמיטעט אוון פונעם אלוואעלטלעכן קאמיטעט, (4) פירט אן מיט דער ארגאניזאציאנעלער ארבעט. קיינער זויאיסט ניט ווועגן דעם חוץ די ניו-יארקער מיטגלידער. ער טוט די ארבעט איזן גאנצן אן באזאלטס אוון אן פירסום. כאטש ער איז פאר- בונדז מיט דער פריליאנד-לייגע (טערטאריאליסטן) האט ער אוונדז קיין מאל גייט ארייניגעט איזן זיין פאליטיק. אנטקעגן זואס זאג איז דאם? איך בין איבערדייגט איז שמואל רשזאנטקי ווועט בי איך פארגעמען את די ראלע פון בעל-יווץ/אנפיריידער. אוון ער ווועט האבן די פולע רעכט דעראו זוווי ער פירט דורך אן מיט דער ליטעראטור-געזעלשאפט. וווען מיר האבן צווווי מל אפערירט צו או אים צו העלפֿן שאפֿן א "ר-קאמיטעט", האבן מיר זיך ניט פארגעשטעלט איז ער ווועט דאם אויסנווצן לטובט זיך אליין. מיר האבן דערזוארט איז ער זאל שטיין "הינטער די קוליסן" זואי ער טווען ד"ר שעכטער אוון מ. אליעקסאנדר.

אנשטייט צו זועדרן א טיל פון אן אינטערנאיינאלער יוגנט-באוועגןג
האט איר באשלטן זיך אנטשוליסן איז א שטאַישער אינסטייטזאַיע. דער
בашלום זוערט נאָך מעד לעכברלעך ווען מיד נעמַן איז באַפְּרָאַכְּט אֶז (1)
מייט דעם זואָם איר אַבָּאַנִּירֶש זיך איז אַונְדְּזָעֵר זְשֹׁרְגָּאַל זְזַעַר אַוְיטָא-
מאָטִיש מִיטְגָּלִידָעָר פּוֹגָעָס יְוָגָנְטָרוֹפָּע (יְיָר נוּמָעָר 4), (2) אַיד זְוַעַט מִטְחָמָא
זוערט מִיטְאָרְבָּעָטָעָר אַינְעָם זְשֹׁרְגָּאַל, (3) מִיד זִיְּגָעָן טָאָקָע "גִּיסְטִיק אִידְעָנִיש"
ווֹי אַיד שְׂרִיבְּתָאָן (4) מִיד האָבָּן צְוֹוִי יָאָר גַּעֲרָבָעָט (אַנְהִי בְּנָדִיק אַיְן

לאמיר איצט רעדן קלאדע דיבוריים. במעט יעדער י"ר-קאמיטש האט אן עלטערן מענטשן ווואס טעארעטיש איז ער דער "בעל-יועץ" אוון פאקטיש איז ער דער אונפירער. איזן סידני פירט אליעקבאנדר אן מיט דער גראפע, אבער זיין נאמען וווערט קיין מאל ניט. אליעקבאנדר אן שיכוח מיטן יוגנתרוף. ער טוט די ארבעט פריגויליק און דערמאנט איז פאראן א גזט מיטן נאמען ד"ר מרדכי שוכטער. דער אונאנט. איזן נ"י איז פאראן א גזט מיטן נאמען ד"ר מרדכי שוכטער. דער ד"ר שעכטער: (1) האט בעגבנן אוונד זיין קעלער צו נווצן פארן ביורה, (2) רעדאגירט דעם זשורנאל נאך דעם וויא ער וווערט "קאייביגרט" פון אונדזערע רעדאקטארן (דאם אליאן איז אן ארבעט פאר גוטע 12 שעה), (3) רופט און ארגאניזירט די זיזונגען פון דער רעדאקסיע, פון דעם אויספיך-קאמיטש און פונעם אלוועלטלעבן קאמיטש, (4) פירט אן מיט דער רעדאקסיע, ער ארבעט. קיינער וויסט ניט ווועגן דעם חוץ די ניו-יארקער מיטגלאדר. ער ארבעט. קיינער גאנצן אן באצלטס און אן פירסום. כאטש ער איז פאר-טוט די ארבעט איז גאנצן אן באצלטס און אן פירסום) האט ער אוונד קיין מאל בונדן מיט דער פרידילאנד-לייג (טעריטאריאלייסטן) ניט איז בון איזן זיין מאל ניט איזינגעמש איזן זיין פאליטיך. אנטקעגן ווואס זאב איז דאס? איז בין איבערצייגט איז שמואל דאשאונטקי ווועט בי איזן פארגעמען אט די ראלע פון בעל-יועץ/אנפידער. און ער ווועט האבן די פולע רעכט דערזו וויליל ער פירט דאך אן מיט דער ליטעראטור-געזעלשאפט. וווען מיר האבן צוויי מאל אפעליירט צו איטס צו העלפַן שאפן א י"ר-קאמיטש, האבן מיר זיך ניט פארגעשטעט איז ער ווועט דאם אויסנוזן לטובט זיך אליאן. מיר האבן דערווארט איז ער זאל שטיין "הינטער די קוליסן" וויא עס טווען ד"ר שעכטער און מ. אליעקבאנדר.

אנשטאט צו וווערן א טיל פון אן אינטערנאיינאלער יוגנ-באוועגן האט איז באשלאסן זיך אנטשוליסן איזן א שטאטישער אינסיטואיזיע. ער באשלוס וווערט נאך פער לעכברלעך וווען מיר נעמן איזן באטראקט איז (1) צוויי קארעספאנדענטן--סימפאטיקערט פון דער באוועגן. און איזט, נאך צוויי קארעספאנדענטן צויליב א פילו ניט שטאלצידן מיט א נייעס קאמיטש צויליב א אלעמען, קענען מיר צויליב א רײַן טעכניישער סיבה! וווע איז יוושר, פרעג איז איז? קליניקיט, צויליב א רײַן קליניינעלעכע מענטשן. דער עיקר איז ניט מיר זיין קליליה ניט קיין קליניינעלעכע מענטשן. דער עיקר איז ניט דער נאמען ווואס איז טראט נאך די ארבעט ווואס איז טוט אויף. יוגנתרוף איז פון דעס וווען א יונגע באוועגן ווואס ראנגלט זיך פארן עקסיסטען, און פאר א באנעטיקונג צו עקסיסטידן. איז האט די אלע זאלן באדרטט נעמן איז באטראקט איזידער איז האט אנטגעומען איזיער באשלוס.

נו מילא, פארפאלן. מיר ווועלן שטיין איזן כסדרדיינער פארביינדונג מיט איזין. דערזוויל האב איז צו איזן צוויי בקשוח: (1) שיקט מיר א קאפייע פון איזיער שפאנישער איבערזעזונגע; מיר קענען עס אויסנוזן איזן מעסיקע. (2) שיקט אוונד איז אויספירלעבן בארכט פון איזיער גריינדונגס-פארזאלונג צויזטען מיט א קאפייע פוןעם "רעפערט ווועגן ליטערטור". זיך ווועלן ביידע וווערן אפצעדרוקט אינעם 7טן נומער.

דאם ווואס איז שרייב איז ער באגדיסונג איז פאר דער עפנטעלעכית. דאם ווואס כ' האב דא גשריבן איז פאר איין פערזענעלעך.

אל דאם גוטס,
מיט ווגנתרוף-גרוטס